

Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъҷубон

Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъҷубон ин воқуниши қомеаи қаҳони ба таъбиз, муҳосираи иҷтимоии маъҷубон ва мавриди муносибати ғайриинсонӣ қарор гирифтани онҳо, ки асрҳо идома меёфт, мебошад.

Баъд аз қабул гардидани Конвенсия аз қониби Ассамблеяи генералии Созмони Милали Муттаҳид декабри соли 2006 аксарияти кишварҳо азми устувори хешро баҳри риояи ҳуқуқи маъҷубон изҳор дошта, Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъҷубон ва баъдан Протоколи иловагиро ба он моҳи марти соли 2007 ба тасвиб расониданд.

Дар қатори дигар давлатҳои аъзо Қумҳурии Тоҷикистон бо мақсади омузиши ба тасвиб расонидан аз қониби Ҳукумати Тоҷикистон Комиссияи босалоҳият таъсис дода шудааст.

Дар Конвенсияи ҳуқуқи маъҷубон номгӯи номаҳдуди шаклҳои маъҷубӣ оварда шудааст, ки бояд дар қонунгузори кишварҳои аъзо инъикос ёбанд. Ин санад ба гурӯҳи маъҷубон «шахсони дорои нуқсонҳои устувори қисмонӣ, рӯҳӣ, ақлӣ ва ҳиссию, ки ҳар гуна монеаҳо барои иштироки пурра ва самараноки ҳаёти қамъиятӣ дар баробари дигарон ба онҳо ҳалал мерасонад» дохил мекунад.

Санади мазкур ҳуқуқҳои маъҷубон, аз қумла баробарӣ дар назди қонун ва манъи таъбиз, ба ҳаёт, эътирофи соҳибҳуқуқӣ, озод будан аз шиканҷа, озод будан аз истисмор, зӯрварӣ ва муносибати бераҳмона, эҳтиром қардани тамомияти қисмонӣ ва рӯҳӣ, рафтуромади озод, шаҳрвандӣ, озодии изҳори фикру ақида, дахлнопазирии ҳаёти хусусӣ, таҳсил, саломатӣ, меҳнат ва дигар ҳуқуқҳои маъҷубонро нишон медиҳад.

Аз мазмуни Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъҷубон бармеояд, ки шахсони маъҷуб бояд аз ҳамаи ҳуқуқҳои инсон бархӯрдор бошанд.

Гуфтан ба маврид аст, ки аз соли 2009 дар Қумҳурии Тоҷикистон мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон фаъолият менамояд ва яке аз самти афзалиятноки фаъолияти мақомоти мазкур масъалаи ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои шахсони имконияташон маҳдуд мебошад.

Ба мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон шахсони имконияташон маҳдуд дар масъалаҳои таъминоти иҷтимоӣ, манзил,

моликият, мусоидат барои расонидани кӯмаки моддӣ ва ғайра мурочиат менамоянд.

Бо мақсади боз ҳам беҳтар намудани вазъи риояи ҳуқуқи маъҷубон Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар маърӯзаи соли 2015-и худ, тавсияҳои зеринро пешниҳод намудааст:

– пурзӯр намудани ҷавобгарӣ барои иҷро накардани талаботи қонунгузорӣ доир ба таъмини муҳити бемонеа ба маъҷубон;

– қабули Барномаи давлатӣ оид ба таъсиси муҳити бемонеа ба маъҷубон;

– фарогирии маъҷубон бо барномаи инфиродии тавонбахшӣ ва бартарарф намудани норасоии мутахассисони соҳа ва воситаҳои тавонбахшӣ;

– беҳтар ба роҳ мондани ёри протезию ортопедӣ ва таъмини маъҷубон бо роҳхатҳои санаторию курортӣ;

– ба тасвиб расонидани Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъҷубон.

Муовини Сардори шуъбаи ҳифзи
давлатии ҳуқуқҳои иқтисодӣ,
иҷтимоӣ ва фарҳангии Дастгоҳи
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон
С. Бобохонов